

BIBLIOGRAFIA

BURON, Vicenç; *Castells romànics catalans. Guia*. - Edicions Mancús. Barcelona, 1989. - 285 pàgines, amb il·lustracions.

Aquesta obra del nostre consoci Vicenç Buron és ampliació, no un complement, del seu primer llibre *Esglésies romàniques catalanes. Guia*, i ens proporciona una acurada informació, un veritable inventari, dels castells catalans en els quals es conserven elements arquitectònics d'estil romànic; aquests, la major part de les vegades, estan amagats en mig d'altres edificacions posteriors o recoberts pels enderroc i la boscúria, i a més en el cim de muntanyes, envoltats de penya-segats que fan difícil la seva visita per a una recerca i estudi directe del monument.

El gran mèrit de Vicenç Buron és que no sols els ha visitats sinó que ha procurat reunir "in situ" el màxim d'informació, la qual ha resumit en unes breus ratlles, completades amb una il·lustració gràfica molt ben aconseguida, testimoniatge d'una realitat arquitectònica. Aquesta concisa i útil informació converteix el llibre en una obra d'obligada consulta per a tots aquells que estan interessats per assolir un millor coneixement de la història medieval catalana. L'obra, els dos llibres, de Vicenç Buron, documenta una realitat, la unitat castell i parròquia o església, o si es vol arquitectura militar i religiosa. L'estudi de l'arquitectura militar, per desgràcia, ha estat molt marginat i quasi oblidat en la recerca històrica medieval catalana.

Aquesta guia, com la titula l'autor del llibre, pensem que és un veritable inventari de més de 600 castells, quantitat important i fins ara poc coneguda. Com tota obra que enceta un tema, la seva redacció comporta un risc, la manca d'una recerca anterior que permeti un millor estudi i tria de les edificacions pròpies del període romànic, dels castells construïts des de les darreries del segle X fins als inicis del segle XIII. Això permet opinar sobre la inclusió o exclusió d'alguns castells, mancats com estem de quines són les característiques pròpies de les construccions d'aquestes centúries: valorar amb tota exactitud el pas de la construcció militar a la senyorial, del castell al palau. Hi ha i hi haurà criteris sobre aquests temes, discutibles o no, vàlids en tant en quant milloren els coneixements sobre el tema, però l'aportació de Vicenç Buron ha estat molt ponderada. Les seves valoracions les hem trobades altament correctes i que han valorat amb molta ponderació les restes castelleres, totes d'època romànica, amb exclusió de les etapes més tardanes, gòtiques o posteriors.

Felicitem Vicenç Buron pel seu meritori esforç concretat amb l'aportació d'aquest inventari dels castells romànics. Cal que considerem la consulta d'aquest llibre com a obligada per a qualsevol estudiós o simplement afeccionat de l'art romànic, com a valor històric i artístic. Deixant a part útils observacions i millors informacions que tothom pot reunir o tenir i que resten inèdites, pensem que l'aportació de Vicenç Buron marcarà un camí a qualsevol intent d'aproximació a l'estudi dels castells. La presentació d'Edicions Mancús, seguint una pauta anterior, és reeixida i permet, a la vegada, brindar una publicació acurada —i que valora tant l'autor del llibre—, reflectir la seva tasca de recerca, així com l'oferiment d'un llibre de grata consulta i lectura.

Joan-F. Cabestany i Fort

* * *